

7/14175

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.009-031/ 845
Konu : Soru Önergesi

13 15 /2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 03.05.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14175-22606/46721 sayılı yazı.
b) 12.05.2010 tarih ve B.02.I.DİB.0.13.01/090.04-2925 sayılı yazı.

Yalova Milletvekili Sayın Muharrem İnce tarafından cevaplandırılması istenen 7/14175 esas sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak Bakanlığım bağlı kuruluşu Diyanet İşleri Başkanlığından alınan ilgi (b) cevabi yazı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Devlet Bakanı

E K L E R :

1- İlgi (b) yazı ve eki (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : B.02.1.DİB.0.13.01/ 090.04-2325

12.05.2010

Konu : Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA

İlgi : a) 03/05/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14175-22606/46721 sayılı yazı,
b) 03/05/2010 tarihli ve B.02.0.009/093.01/845 sayılı yazı.

Bakanlıklarının ilgi (b) yazıları ekinde Başkanlığımıza intikal ettirilen, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü'nün ilgi (a) yazıları eki Yalova Milletvekili Sayın Muharrem İNCE'nin 7/14175 esas sayılı yazılı soru önergesine verilecek cevaba ilişkin hazırlanan bilgi notu ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet Emin ÖZAFŞAR
Diyanet İşleri Başkanı V.

Ek :

Cevap (3 sayfa)

T.C.
T.B.M.M.
YAZILI SORULARA İLİŞKİN BİLGİ NOTU

Önergeyi Veren Milletvekili : Muharrem İNCE
Yalova Milletvekili
Önergenin Konusu : 2010 yılı hac organizasyonunda görevlendirilecek personelin seçimine ilişkin kriterler.
Önerge Esas No : 7/14175

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından organize edilen hac ve umre ziyareti esnasında Başkanlık hac ve umre ziyaretleri için kurum personeli görevlendirmektedir. Hac ve Umre Seyahatleriyle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin "Görevlendirilecek Personel" başlıklı 19. maddesinde Başkanlığın hac ve umre hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesi için Başkanlıktan personel görevlendirebileceği ve bu personeli eğitime tabi tutabileceği hükmüne bağlanmıştır. Bununla birlikte; Diyanet İşleri Başkanlığı Sınav Yönetmeliği'nin "Mesleki Bilgiler Seviye Tespit Sınavı" başlıklı 23. maddesinde "yurt dışı, hac ve umre hizmetlerine yönelik Başkanlıkça yapılacak sınavlara katılacakların, Mesleki Bilgiler Seviye Tespit Sınavına (MBSTS) girmeleri ve Başkanlıkça tespit edilecek belirli bir puanı almalarının şart olduğu" hükmü bulunmaktadır.

Hac ve umre hizmetleri için görevlendirilecek personelin hiçbir haksızlığa uğramadan, objektif kriterler doğrultusunda belirlenmesi, hem yaptıkları işin hem de görevlendirilecekleri vazifenin gereğidir.

Buna rağmen son günlerde, Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin hac ve umre hizmetleri için görevlendirilecek olan personelin objektif kriterler doğrultusunda belirlenmediği, hac ve umre hizmetleri için yurt dışında görevlendirilecek personel için belirlenen kriterlerin sürekli değiştirildiği yönünde şikayetleri bulunmaktadır. Hac ve umre hizmetleri için görevlendirilecek personel için önce 3 yıl görev yapma ve sınav şartı bulunduğu, sonra bu 3 yıllık sürenin 5 yıla çıkarıldığı, 2010 yılında ise, minimum hizmet süresinin 8 yıla çıkarıldığı, yazılı sınav şartının kaldırıldığı ve hac ve umre hizmetlerinde görevlendirilecek personelin müftüler tarafından yapılacak olan mülakat ile belirleneceği ifade edilmektedir.

Müftüler tarafından yapılacak olan mülakatın yazılı sınav kadar objektif olmayacağı açıktır.

- 1- Hac ve umre hizmetleri için görevlendirilecek personelin belirlenmesinde sürekli kriter değiştirilmesinin gerekçesi nedir?
- 2- 18 Nisan 2010 tarihinde yapılan Mesleki Bilgiler Seviye Tespit Sınavının duyurusunda, hac görevlisi olmak isteyen personelin bu sınava girmesi gerektiği duyurulmuş mudur? Duyurulmuşsa, bu duyurudan ve dolayısıyla sınav sonucuna göre personel görevlendirmesi uygulamasından neden vazgeçilmektedir?
- 3- Diyanet İşleri Başkanlığı Sınav Yönetmeliği'nin 23. maddesi hükümleri yürürlükte iken yazılı sınavın mülakata dönüştürülmesinin hukuki dayanağı nedir?
- 4- Sınav ücretini yatırarak MBSTS sınavına hac görevlisi olmak için müracaat eden Diyanet İşleri Başkanlığı personeline, mülakat yöntemine geçildiği ve bu sınav sonuçlarının hac görevlisi olmak da kullanılmayacağı gerekçesiyle sınav ücretleri iade edilecek midir?
- 5- Sözlü sınav ve mülakat yönteminin tartışmalara kapı aralayacağı ve haksızlıklara yol açacağı ortada iken, bu tartışmalardan ve haksızlık iddialarından özellikle uzakta kalması gereken Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu tartışma ve haksızlık iddialarının merkezine çekilmesinin gerekçesi nedir?

CEVAPLAR

Hac farızasını yerine getirmek üzere Suudi Arabistan'a gidecek vatandaşlarımızın bu ibadetlerini; sağlık, güvenlik ve huzur içerisinde, Devletimizin ve Milletimizin onuruna yakışır bir biçimde yerine getirmelerinde hiç şüphesiz ki Başkanlığımıza büyük bir görev ve sorumluluk düşmektedir. Teşkilatımızın bu konudaki başarısı ise, organizasyonda görev alan personelimizin özenle seçilmesine ve iyi hizmet vermesine bağlıdır.

Personelin tamamını hacda görevlendirmek gibi kolaycı bir talep ve yaklaşım haricen cazip gelebilir. Hatta olayın gerçek yönü ve özelliği bilinmeyince bu istek masum bir hak gibi de algılanabilir. Oysaki hac organizasyonunda esas amaç; ömründe bir defa hac farızasını ifa etmek maksadıyla kutsal topraklara giden vatandaşlarımıza sağlıklı, başarılı, dini vecibelere uygun bir hizmet sunmak ve eksiksiz bir ibadet yapmalarını sağlamaktır. Hal böyle olunca söz konusu organizasyonda görev alacak personelin bilgisi yanında; hizmetteki kıdemi, sağlığı, performansı, mesleki kabiliyeti, insani ilişkileri ve tecrübesi büyük önem arz etmektedir. Diğer bir ifade ile Kur'an tilaveti, vaaz, dua ve dini vecibelerin yerine getirilmesinde rehberlik yapma gibi tamamen uygulamaya dayanan bir organizasyonda görevlendirilecek elemanların, sadece bir test sınavında aldıkları puana göre değerlendirilmeleri, bir takım problemlerin ve hizmet kusurlarının yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu itibarla, Başkanlıkça 32 yıldan bu yana düzenlenen hac organizasyonları, her yıl değerlendirilip, değişen ve gelişen şartlar göz önünde bulundurularak bir sonraki yılın daha iyi geçmesi için gereken yeni önlemler alınmaktadır.

Buna göre;

1- Belirtilen hususlar çerçevesinde, 2009 yılı hac mevsiminden sonra, hac organizasyonunda görevlendirilecek personelin seçimine ilişkin kriterler; denetim raporları, alınan şikâyetler ve uygulanan anketler ışığında incelenerek, ilgililerin katıldığı kapsamlı bir toplantıda değerlendirilmiştir. Yapılan istişarede; esasa ilişkin şartlar değiştirilmemiştir. Soru önergesinde de ifade edildiği gibi, 2010 yılı hac organizasyonunda görevlendirilecek personelin bir bölümüne 2010 yılı başında yürürlüğe giren Sınav Yönetmeliği gereğince "Mesleki Bilgiler Seviye Tespit Sınavına" katılma zorunluluğu getirilmiş, bir bölümü ise sınavların dışında tutulmuştur. Ancak sınava girmiş olsa bile, söz konusu sınav kriterlerinde; hizmet süresi, tecrübe, dil, sağlık, hangi görevin talep edildiği gibi, organizasyonda görevlendirilecek personel için önem arz eden bir takım şartlar belirtilmemiştir.

Ayrıca, Başkanlık merkezi ile müftülükler, eğitim merkezleri ve Diyanet vakfında çalışan yaklaşık sekiz bin kişi de, ilgi alanlarına girmediği için söz konusu sınava katılmamışlardır. Yine il, ilçe merkezlerinde çalışan veya görev yerinden memnun olup, nakil ve görev yerlerini değiştirme ihtiyacı olmayan binlerce kişi de bu sınava (MBSTS)'ye müracaat etmemiştir. Bu durumda, Başkanlıkta çalışan personelin 47.000 kadarı (MBSTS)'ye katılmış, geriye kalan yaklaşık % 50'si katılmamıştır. Ortaya çıkan bu tablo karşısında, 2010 yılında hac organizasyonunda görevlendirilecek elemanların tamamını kapsayacak şekilde, onların müracaat ve seçimine ilişkin işlemlerin tekrar gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi zarureti ortaya çıkmıştır.

2- Öncelikli olarak, 18 Nisan 2010 tarihinde yapılan Mesleki Bilgiler Seviye Tespit Sınavı duyurusunda da ifade edildiği gibi, bu sınavın asıl amacı; yurt içinde görev yerlerini değiştirmek isteyen personelin bilgi seviyesini tespit etmeye yöneliktir. Kaldı ki yönetmelik, bu sınava girenlerin doğrudan hacca görevli olarak gideceklerine dair bir teminat da vermemektedir. Şayet konu bir an için böyle anlaşılırdı o takdirde, sınava katılan binlerce insanın doğrudan hacca görevli olarak gitmesi gerekirdi. Oysaki bu sınava girmiş olmak doğrudan hac organizasyonunda görevlendirilmeyi değil; görevlendirilecek elemanlar arasında değerlendirilmeyi sağlamaktadır.

Nitekim Başkanlığımız; Hac ve Umre Seyahatleriyle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin "Görevlendirilecek Personel" başlıklı 19. maddesinde ön görüldüğü gibi, hac ve umre hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesi için; hac organizasyonunun bütün kademelerinde görevlendirilebilecek elemanların tespitine ilişkin kriterler belirlenerek 07.04.2010 tarihli ve 1762 sayılı yazıyla duyurulmuştur.

Bu durumda; MBSTS sınavına girenler ile bu sınava nakil ihtiyacı olmadığı için girmeyenlere ve ayrıca Başkanlık merkezinde çalışanlar ile müftülüklerde genel idare sınıfında hizmet yapanlara ve Türkiye Diyanet Vakfı'nda görev yapıp şartları tutanların tamamına müracaat etme imkânı sağlanmıştır. Bu uygulamadan dolayı da personel son derece memnun kalmıştır.

3- Diyanet İşleri Başkanlığı Sınav Yönetmeliğinin 23. maddesinde, Hac ve Umre hizmetlerine yönelik Başkanlıkça yapılacak sınavlara katılacakların (MBSTS)'ye girmelerine dair ifade yer almıştır. Ancak, ikinci maddede açıklandığı gibi; hac, umre ve yurtdışı görevlendirmelerinde MBSTS Sınavının yalnız başına belirleyici olması mümkün olmamaktadır. Bu nedenle, hac organizasyonun diğer kademelerinde olduğu gibi, din görevlisi olarak görevlendirileceklerin tespitinin de, mahallinde valilik onayı ile oluşturulacak bir komisyon marifetiyle belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

4- Müracaat formlarında talep olunan görevle ilgili herhangi bir tercih hanesi olmadığından, Mesleki Bilgiler Seviye Tespit Sınavına girenlerin amacını belirlemede mümkün olamamaktadır. Bu durumda söz konusu sınava katılanların tamamının hac için müracaat ettiğini düşünmek veya bu sınava göre tamamına hacda görev vermek zaten mümkün değildir. Kaldı ki, değerlendirme anında, bu sınava katılanlar da, şartlarına göre müracaat etmiş olmaları kaydıyla dikkate alınacaklardır. Hal böyle olunca, sınav ücretlerinin iadesini gerektiren bir neden de bulunmamaktadır.

5- Malumları olduğu üzere, hac ibadeti; kendisine özgü özellikleri bulunan ve uygulamaya dayanan bir ibadettir. Buna bağlı olarak, söz konusu organizasyonların her kademesinde verilecek hizmetlerin niteliği, bu hizmetleri sunacak personelin bilgisi yanında; sağlığı, performansı, liyakati, beşeri ve sosyal ilişkileri gibi hususlarının da dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır.

Bu sebeple; 2010 yılı hac organizasyonlarında görevlendirilecek personelin seçiminde, onları en iyi tanıma konumunda olan sicil amirlerinin (Birim Başkanları, İl Müftüleri, Eğitim Merkezi Müdürleri) başkanlığında valilik onayı ile oluşturulacak komisyon marifetiyle yapılmasının daha uygun olacağı kanaatine varılmıştır. Bu hususta, onların tarafsız olamayacağı, isabetli değerlendirme yapamayacağı gibi bir önyargıya varmak, merkezde birim başkanları yanında taşrada da Diyanet İşleri Başkanını temsil eden ve il genelinde bütün din hizmetlerinden sorumlu olan müftülerimize haksızlık olur. Kaldı ki bu konuda da yapılabilecek yorum ve yanlış anlaşılmanın önüne geçmek için Başkanlık merkezinden illere birer gözlemci görevlendirilmesi de planlanmıştır.

Sonuç olarak, kafiye görevlendirilen bir din görevlisi; en az 45-50 kişiyi hac mevsimi boyunca, yurt içi, yurt dışı şartlarında sevk ve idare etmek zorundadır. Henüz mesleğine yeni başlamış ve yeterince deneyimi olmayan bir elemandan, ömründe bu ibadeti bir defa yakalama imkanı bulmuş hacı adaylarına, beklenen düzeyde hizmet verilebileceğini, onlara haccın heyecanını yaşatacağını beklemek aşırı derecede bir iyimserlik olur. Kaldı ki, bu yıl hizmet süresi tutmayanların gelecek yıllarda yeniden başvurmaları mümkün olacaktır. Bu nedenle, din görevlisi olarak hacca gideceklerde en az 8 yıl hizmet süresi aranması hizmetin özelliği açısından yararlı görülmüştür.

Diğer taraftan, asgari hizmet süresini tamamlayıp hiç hacca gitmeyen görevlilere prensip olarak öncelik verilmesi uygun görülmüştür. Bu bağlamda, seçilen elemanlar, önceden umre ziyareti için kutsal topraklara götürülerek, uygulamalı bir eğitime tabi tutulmaktadırlar. Böylece on binlerce elemanı bulunan teşkilatımızda; daha fazla görevlinin gidebilmesi için daha önce hacca din görevlisi olarak gitmeyenlere öncelik sağlanmış ve bu uygulamanın genelde bütün personelimizce de memnuniyetle karşılandığı müşahade edilmiştir.